N°. 38. **1861.**

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag **28 Maart.**

F. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en saturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 27 maart.

Ter openbare teregtzitting voor burgerlijke zaken van het provinciaal geregtshof in Zeeland had gisteren voormiddag de eedsaflegging plaats van de heeren mr. Israel Cohen en jhr. mr. Lodewijk Frans van Panhuys, respectievelijk benoemd tot substituut-officier van justitie bij de arrondissements regtbanken te Middelburg en Goes.

Voorts werd als advocaat bij het hof beëedigd en toegelaten de heer mr. Hendrik Martinus van Diggelen alhier.

Heden voormiddag had bij de arrondissements regtbank alhier in eene plegtige openbare zitting de installatie plaats van den heer mr. I. Cohen, als substituut-officier van justitie. De heer officier van justitie liet zijn rekwisitoir tot voorlezing der acten van benoeming en eedsaflegging voorafgaan door een woord van gelukwensching, waarbij hij de belangrijke pligten, aan het openbaar ministerie verbonden, kortelijk uiteen zette, terwijl hij meende zich te mogen onthouden om de verdiensten te schetsen van den man, wiens plaats de geïnstalleerde zal innemen, omdat daaraan onlangs bij eene andere gelegenheid door den heer voorzitter regtmatige hulde werd gebragt. Hij beval zich ten slotte in de medewerking en vriendschappelijke verhouding van den heer Cohen aan.

Nadat door den heer griffier voorlezing was gedaan van de vereischte stukken, werd door den heer mr. A. P. van Deinse, als voorzitter, het woord gevoerd. De overplaatsing van den heer Cohen van Goes naar Middelburg mag de regtbank aanmerken als een blijk van goedkeuring van diens handelingen in vorige ambtsbediening, en het is onder dien indruk dat zijne benoeming haren leden aangenaam is. Met de verzekering van welwillende gezindheid, ook bij een vaak onvermijdelijk verschil van inzigten, verklaarde hij den heer Cohen geïnstalleerd. Deze rigtte daarop eene korte toespraak tot de regtbank, den heer officier van justitie, den heer griffier en de talrijk aanwezige leden der balie. Gedurende een vijfjarige gelijksoortige ambtsvervulling te Goes had hij zich in de meest vriendschappelijke verstandhouding mogen verheugen, zoo dat zijne bevordering, hoe vereerend overigens ook, hem veel deed achterlaten, dat hij zich beijveren zou hier vergoed te zien.

De heer mr. W. C. Borsius, waarnemend deken, beantwoordde die toespraak namens de leden der balie. Na eene korte gelukwensching beval hij de balie in de welwillendheid van den nieuw benoemde aan, en drukte den wensch uit dat de wederkeerige verstandhouding even gelukkig mogt zijn als met den geachten ambtsvoorganger, tot bevordering van het doel dat zoowel het openbaar ministerie als de verdediging zich voorstelt: eene goede regtsbedeeling.

Morgen voormiddag ten 11 ure zal, door het hoog militair geregtshof te Utrecht, uitspraak worden gedaan in het op den 12 februarij jl. en volgende dagen behandelde hooger beroep, ingesteld door den wachtmeester A. Nouten en den kapitein J. C. Peeters, van het wapen der maréchaussée, tegen het vonnis, op den 22 november 1860 gewezen door den krijgsraad in de 5e militaire afdeeling alhier.

Het adres van de kamer van koophandel en fabrieken alhier, houdende bezwaren tegen de vrachtvermindering, is van den volgenden inhoud:

Aan zijne excellentie den minister van kolonien.

De kamer van koophandel en fabrieken te Middelburg, wendt zich bij deze met gepasten eerbied tot uwe excellentie, ten einde hare beschouwingen en bezwaren te kennen te geven ten aanzien van de aanzienlijke vrachtvermindering op de retourladingen uit de Oost-Indien, voor de Nederlandsche handelmaatschappij, alsmede van een verband op de schepen voor de uitreis.

Wel is waar is het drukkende daarvan eenigermate verligt, doordien de kamer met genoegen kennis genomen heeft van het besluit der Nederlandsche handelmaatschappij, om het tweede lid van den maatregel weder op te heffen (hetgeen de kamer dankbaar erkent), doch desniettegenstaande is de vrachtverlaging van 15 per cent nog te diep ingrijpend in de belangen van handel, reederijen en scheepvaart, dan dat het geoorloofd zijn zou daarover het stilzwijgen te bewaren.

Den indruk, dien de maatregel op de kamer heeft gemaakt, wenscht zij in dit adres met vrijmoedigheid te openbaren. Zij toch is van oordeel dat noch noodzakelijkheid, noch billijkheid, noch staatsbelang daaraan ten grondslag kan liggen, en dat de invoering, onder de bestaande omstandigheden, ontijdig mag genoemd worden, daar aan de reederijen een verlies wordt veroorzaakt, zóó groot, dat het haast met eene vernietiging van haar bestaan gelijk staat.

Te vergeefs toch meent de kamer, dat men zou zoeken naar een bevredigend antwoord op de vraag, of de maatregel noodig is. Men zou de noodzakelijkheid misschien kunnen volhouden, indien door ongedachte rampen of onvoorziene gebeurtenissen, de prijzen der oost-indische producten eene daling ondergingen, zóó gevoelig dat het bezwaar der vracht al te drukkend was, zoo dat de schatkist, na afbetaling van vracht, assurantie en onkosten, niets of bijna niets overhield, maar het tegendeel is waar. In de laatste tien jaren zijn van jaar tot jaar, met kleine afwisselingen, de voornaamste der oost-indische voortbrengselen in waarde gestegen, en hebben thans eene hoogte bereikt die, al beschouwde men ze voor geene verdere rijzing vatbaar, volstrekt de vracht niet drukkend maakt. Millioenen bij millioenen vloeijen jaarlijks in 's rijks schatkist, zoo zelfs dat de regering het loffelijke plan heeft om dezelve op groote schaal tot welzijn van het vaderland te gaan besteden, maar wanneer zij nu op het zelfde tijdstip een gevoeligen slag toebrengt aan den handel, de nijverheid en de daarmede naauw verbondene algemeene welvaart, zoo het schijnt uit een beginsel van bezuiniging, dan bestaat er alle reden, om de noodzakelijkheid van den maatregel ernstig te betwijfelen.

Dit is het, wat in het oog der kamer den maatregel ook als onbillijk doet beschouwen. Indien toch de vrachten bovenmatig hoog waren, zoo dat de reederijen belangrijke winsten behaalden ten koste van het algemeen belang (wat zij voor het oogenblik eens met het belang der schatkist gelijk wil stellen), dan zou men zoodanigen stand van zaken als irrationeel mogen beschouwen, en het billijke om daarin verandering te brengen zou niet betwijfeld kunnen worden, maar, naar het vrij algemeen heerschend gevoelen is de vracht van f 110 met 15 pct. averij en kaplaken maar ter naauwernood genoeg, om de reederijen met voordeel (dat haar toch in billijkheid toekomt) gaande te houden, terwijl de minste averij of andere tegenspoed op de reis bijna al de winst kan doen verdwijnen. Daarbij komt dat, gelijk dit in het adres der amsterdamsche reeders uitvoerig en helder is uiteengezet, nu de scheepsbouw, eerst door toekenning van premien en voorkeur voor nieuwe schepen bij de bevrachtingen, op ruime schaal is aangemoedigd, het tijdstip is gekomen van reactie, en de reederijen de kwijning ondervinden, die een gevolg is van de overspanning. De ongunstige toestand waarin de reederijen dien ten gevolge verkeeren, de onverkoopbaarheid van scheepsaandeelen, de vermindering in waarde der schepen, door ouderdom en zuinigheid in onderhoud, en de steeds toenemende vermindering onzer koopvaardijvloot in aantal bodems en gehalte, dit alles te zamen begint een dreigend aanzien te krijgen, en het eenige wat nog de reederijen met moeite staande houdt, namentlijk het uitzigt van om de twee of drie jaren eene billijke vracht voor de Nederlandsche handelmaatschappij te bevaren, wordt door den genomen maatregel geheel vernietigd, daar toch de geringe winst, welke zoodanige bevrachting aanbiedt, door de korting van 15 pct. bijna wordt opgelost.

Het is waar, de vracht is altijd nog hooger dan bij particulieren is te bedingen, doch daar staat tegenover dat de handelmaatschappij op bezwarender voorwaarden chartert; zoo onder anderen, bedingt zij de overbrenging van een zeker getal lasten tin voor een vierde van de vracht, en van de bindrotting, hoewel voor garnering der lading dienende, om niet, en heeft zij daarenboven eischen ten aanzien van zeewaardigheid, bemanning, inventaris, bepalingen van onderscheidene ladingplaatsen, hetwelk kostbare verzeilingen veroorzaakt, behalve nog het tijdverlies enz., die bij eene particuliere bevrachting onbekend zijn, en niets is billijker dan dat de handelmaatschappij, voor exceptionele voorwaarden die zij maakt, ook exceptioneel betaalt, en dat de vervrachter in eene matige winst vergoeding vinde voor de meerdere lasten die hij zich laat welgevallen.

Indien de regering van meening mogt zijn, dat het belang der schatkist, zelfs daar waar zij verrijkt wordt ten koste van de welvaart der ingezetenen, boven alles gaat, en alle belangen daarvoor moeten zwichten, dan meent de kamer dat zelfs van dit onhoudbare standpunt de maatregel der vrachtvermindering niet verdedigbaar is. Wat toch zal het gevolg zijn van de ver gedrevene zucht tot bezuiniging? Vernietiging van den scheepsbouw en zoo vele daarmede in verband staande takken van nijverheid en belemmering van den handel, de krachtigste hefboom ter ontwikkeling van de algemeene welvaart. Dit kan de bedoeling van den staat niet zijn, even min als het in zijn belang kan zijn, eene koopvaardijvloot, die nu nog door talrijkheid en soliditeit der bodems uitmunt, prijs te geven aan eene tijdelijke besparing.

Wanneer de handel niet bloeit en zijne weldaden niet door alle oderen van het maatschappelijke leven heenvloeijen, kan het vaderland geen welvaart genieten, al ware de schatkist tot overloopens toe vol. Daarentegen luidt de geschiedenis van de afgeloopene eeuwen, dat in alle benarde omstandigheden waarin Nederland ooit heeft verkeerd, het altijd de welvaart, de rijkdom en de goede gezindheid van den handel waren die hulpe boden. De handel is de trouwste bondgenoot van de regering. Zij ontleenen van elkander kracht, maar bieden ook elkander hulp. Dit beginsel treedt ook in het oog loopend op den voorgrond in het organiek besluit van wijlen Z. M. onzen geëerbiedigden koning Willem I, waarbij hoogst deszelven de handelmaatschappij in het leven riep. Dit beginsel is steeds gehuldigd, zelfs toen er vrij wat meer redenen bestonden tot besparing en bezuiniging dan tegenwoordig, maar thans wordt het door den hier besproken maatregel terug gezet, een maatregel die, al schijnt het dat hij niet terstond leidt tot de opgesomde treurige uitkomsten, toch een antecedent daarstelt en een beginsel in het leven roept, dat consequent doorgevoerd, leiden moet om de antipathie van den handel op te wekken, terwijl zijne sympathie voor den staat op den duur onontbeerlijk is.

Slechts weinige woorden zal de kamer, na het tot dus ver gezegde, noodig hebben om te betoogen dat de besproken maatregel ook ontijdig is te noemen.

Wat onnoodig en strijdig is met het welbegrepen staatsbelang, kan met geene mogelijkheid aanspraak maken op de verdiensten van op den waren tijd te zijn tot stand gebragt.

Evenwel acht de kamer de opmerking niet misplaatst, dat de invoering van de vrachtvermindering nooit op een ongunstiger tijdstip kon zijn geschied dan het tegenwoordige. Had die invoering plaats gehad eenige jaren vroeger en was zij een behoorlijken tijd te voren aangekondigd, dan had zij misschien nog eenig nut kunnen stichten door in tijds de overdreven scheepsbouw wat te doen inkrimpen en langzamerhand dezen belangrijken tak van industrie wat meer in overeenstemming te brengen met de wezenlijke behoefte. Thans echter, nu alle scheepstimmerwerven voor de groote vaart ledig staan en de meesten die daaraan vroeger een bestaan vonden met volslagen armoede bedreigd zijn, een maatregel in te voeren die tot zelfs het vooruitzigt op verbetering (helaas reeds beneveld genoeg!) ontneemt, is hard. Ja meer dan hard, het is doodend. Had de regering den bewusten maatregel van vrachtvermindering niet, of nog niet ingevoerd, de reederijen zouden hun kwijnend bestaan voortgesleept, de scheepstimmerwerven alle hoop op verbetering nog niet opgegeven hebben.

Thans echter wordt het bestaan van deze te gelijk met de vooruitzigten van gene vernietigd.

Het tot dus ver voorgedragene zou misschien voldoende zijn om uwe exc. van het onraadzame van den bestreden maatregel te overtuigen, doch de kamer mag het daarbij niet laten berusten. Tot hiertoe had zij in het algemeen de handelsbelangen op het oog, zij moet zich thans de vrijheid veroorloven nog kortelijk de aandacht van uwe exc. te vestigen op de stad, welker handelsbelangen zij geroepen is ter harte te nemen, de belangen van Middelburg.

Deze stad, vroeger een der voornaamste onder de nederlandsche handelssteden, is thans door de vereenigde kracht van staatkundige gebeurtenissen, wending van locale toestanden en tegenwerking van hare belangen, zóó ver achteruit gegaan dat niets dan de bewonderingswaardige volharding harer inwoners, nog eene schaduw van hare vroegere grootheid overlaat.

Het is hier de plaats niet om al de gebeurtenissen op te noemen, die van de vrijverklaring der Scheldevaart af (in het laatst der vorige eeuw) tot op het tegenwoordige tijdstip toe, den trapsgewijzen achteruitgang dezer stad hebben te weeg gebragt. Het zij genoeg op te merken dat, toen ten jare 1825 de Nederlandsche handelmaatschappij werd opgerigt en aan deze stad 2/40 in de voordeelen der maatschappij zou afwerpen, werd toegekend, een nieuw leven ontwaakte en zij door de oprigting van reederijen en uitbreiding te geven aan hare scheepstimmerwerf, geheel in den geest en de bedoeling der maatschappij, het hare toebragt, om den handel te doen herleven, door arbeid te vermeerderen en de industrie in deze stad op te beuren. Vele gegoede ingezetenen namen deel aan de reederijen, die destijds geene onvoordeelige geldbelegging bleken te zijn. Later werden de vrachten verminderd, en ofschoon toen de uitkomsten minder voordeelig werden, bleek het toch dat de reederijen konden bestaan en eenige winst opvaren. Langzamerhand verminderden die voordeelen, ten gevolge van den toenemenden scheepsbouw, die in geene verhouding stond tot de behoefte aan scheepsruimte.

Het gevolg er van was, dat men al langer en langer naar de beurt van bevrachting moest wachten, omdat alle nieuwe schepen dadelijk in de bevrachting vielen, waar door het aantal bodems, door de Nederlandsche handelmaatschappij in

huur gebruikt wordende, bovenmatig toenam, terwijl juist het groot aantal vacante schepen ook oorzaak was dat particuliere vrachten niet te bedingen waren, dan tot sommen die geen uitzigt op eenig avans overlieten, maar in tegendeel tot aanzienlijke verliezen aanleiding gaven.

Heeft Middelburg den invloed van dezen stand van zaken gemeen gehad met alle andere handel- en zeesteden in ons land, erger echter drukte die op deze stad, omdat juist de overdreven scheepsbouw in Zuid-Holland, waardoor Rotterdam en vooral Dordrecht veel meer schepen kregen, dan zij voor haar aandeel in de bevrachtingen noodig hadden, aanleiding gaf tot eene regeling van beurten van bevrachting, in verband tot den tijd der aankomst van de schepen, en het alzoo menigmaal gebeurde dat schepen, op andere plaatsen te huis behoorende, op deze stad werden bevracht, terwijl onze *eigene schepen werden voorbij gegaan. Onze reederijen leden* daaronder en zoo gingen de voordeelen der groote vaart met eigene schepen voor Middelburg meer en meer verloren.

Bovendien werd aan deze stad nog ontnomen, en tot heden toe nog niet terug gegeven wat zij naar regt en wet bezat, namentlijk de veilingen der alhier aangebragte en opgeslagene producten, terwijl de pogingen, die met groote inspanning werden beproefd om de communicatiemiddelen met het vaste land te verbeteren, werden tegengewerkt met eene volharding, welke alleen door die, waarmede zij telkens op nieuw werden beproefd, kon geëvenaard worden, tot dat de hoop daarop nu onlangs door de aangenomen spoorwegwet weder verlevendigd is.

Zoo werd Middelburg stelselmatig terug gezet en leed dus dubbel door den drang der tijdsomstandigheden. Thans, nu de groote concurrentie der scheepvaart wat schijnt te verminderen en de vrachten eene neiging tot verhooging toonen, is het juist de Nederlandsche handelmaatschappij, die plotseling door eene belangrijke vrachtvermindering de betere verwachtingen weder teleurstelt, zonder dat, gelijk wij de eer hadden in dit adres te betoogen, daarvoor noodzaak bestaat of gegronde redenen van billijkheid kunnen worden aangevoerd.

Met het oog dus, niet alleen op de algemeene belangen van handel en scheepvaart, maar ook en niet minder in het belang dezer stad, heeft de Kamer van koophandel de eer uwe excellentie te verzoeken dien maatregel der vrachtvermindering niet ten uitvoer te leggen.

Middelburg, 21 maart 1861.

De kamer van koophandel enz.

Door den gemeenteraad is heden, na zeer uitvoerige beraadslaging, benoemd tot klokkenist, in de plaats van wijlen den heer J. C. Labrant, de heer A. A. Varel.

---

* Een onzer haagsche correspondenten meldt ons het volgende:

Ik kan u voor stellig mededeelen, dat het bij de staten generaal aanhangige ontwerp tarief van regten op den in- en uitvoer door den nieuw opgetreden minister van financien wordt ingetrokken.

Daar gelaten het bewuste art. 7, dat trouwens reeds van regeringswege was gewijzigd en gemakkelijk in de kamer zelve zou kunnen geamendeerd geworden zijn — verdiende het voorgestelde tarief voorzeker algemeene goedkeuring, en zou het, ook om den uitnemend eenvoudigen vorm, waarin het vervat was, aan den handel allezins welkom geweest zijn. De afdoening dezer zaak is nu zeker weder voor een geruimen tijd verschoven.

---

* Men meldt ons uit Schiedam van 26 dezer:

Een treurig ongeluk heeft heden plaats gehad. Tusschen deze plaats en Delft werd een wachter van den spoorweg, met name Torendijk, die eerst gisteren avond in dienst was gesteld, bij het te laat openen van een hek, door den trein van 's morgens 10 uur 40 minuten uit Rotterdam, ingehaald. De locomotief ging over zijne beide beenen heen, en verbrijzelde die op eene zoo noodlottige wijze, dat de man aan de gevolgen reeds overleden is.

De *Nieuwe rotterdamsche courant beweerde in haar nommer* van den 24 dezer dat de amsterdamsche reeders die de adressen tegen de vrachtvermindering geteekend hebben, slechts eene scheepsruimte van 19,066 last beschikbaar hadden, terwijl de niet-onderteekenaars over eene ruimte van 36,551 last beschikken konden. Zij erkent in haar nommer van heden dat die cijfers onjuist waren: de adressanten hadden beschikbaar 32,183, de niet-adressanten 23,561 last.

Uit Wijhe (arrondissement Deventer) wordt van den 25 dezer aan de Rotterdamsche courant geschreven: De rivier de IJssel is buiten hare oevers getreden. Vele aan de rivier gelegen uiterwaarden en graanlanden worden op nieuw overstroomd. Waterhoogte heden namiddag ten 4 ure 3,43 el boven A. P.

Volgens de Haarlemsche courant heeft de graaf van Zuylen van Nyevelt, gewezen minister van buitenlandsche zaken, de kandidatuur voor het lidmaatschap der tweede kamer der staten generaal in het kiesdistrict Zwolle aanvaard.

Voor de keuze van een lid der tweede kamer in het kiesdistrict Roermond heeft zich ook als kandidaat gesteld de heer mr. F. de Keverberg te Kessel.

Een door de Nederlandsche staatscourant van gisteren medegedeeld regerings-telegram, gedagteekend: Batavia 16 februarij 1861, luidt:

„Lord Elgin bezocht Java en vertrok gisteren naar Suez. Geen bijzonder nieuws."

Het telegram van de Bataviasche handelsvereeniging luidt als volgt: Op Java heerscht volkomen rust. Het laatste nieuws uit Banjermassing is van een bevredigenden aard.

Uit de laatste bij de regering ontvangen en door de Nederlandsche staatscourant van gisteren medegedeelde berigten over de gevolgen van den jongsten watersnood in den Bommelerwaard en in Maas en Waal en het rijk van Nijmegen, blijkt, dat voor zoo veel opgaven deswege waren ingekomen, in die streken gezamenlijk zijn omgekomen 39 menschen, 67 paarden en veulens, 337 stuks rundvee van verschillende leeftijden en kalveren, 235 varkens en 469 schapen en geiten; zijn verdwenen 284 huizen en één korenmolen; zijn vernield of ingestort 83 huizen; zijn zwaar beschadigd 1711 huizen en ééne schuur; zijn minder beschadigd 257 huizen; voorts dat na den vloed 4903 personen de gemeenten hunner inwoning hebben verlaten, waarvan 4437 werden ondersteund; dat die ondersteuning buiten hunne woonplaats, tijdens de laatst gedane opgaven, nog voortduurde voor 2150, en dat daarenboven in de gemeenten hunner inwoning toen nog werden verpleegd 8768 personen en 136 huisgezinnen, en dat destijds nog werd voorzien in de voeding van 244 paarden en veulens, 1109 runderen van verschillende leeftijden en kalveren, en 2192 schapen en geiten.

Door het medisch instituut te Valencia is de heer C. G. von Reeken, med. doctor te Monnikendam, benoemd tot lid van *verdienste, wegens de beantwoording eener prijsvraag* over voeding.

De Nederlandsche stoompost meldt, dat door den raad van administratie der Nederlandsch-belgische spoorweg-maatschappij te Brussel, in plaats van wijlen den heer J. H. Gaade, *tot commissaris, vertegenwoordigende dien raad bij de nederlandsche regering*, benoemd is de heer C. J. Gaade, te 's Gravenhage.

De Nieuwe rotterdamsche courant deelt het volgende mede:

Reeds eenige maanden geleden is in dit blad melding gemaakt van een nieuwen telegrafischen toestel te Parijs, die, gelijk zich al dadelijk liet verwachten, met der tijd eene geheele revolutie kan te weeg brengen in het tot nu toe gevolgde stelsel van telegraferen en bestemd is om het werktuig van Morse te vervangen. Kort daarop vernam men dan ook, dat de fransche regering hare bijzondere aandacht daarop had gevestigd. Aanvankelijk scheen het evenwel weder, of de zaak in het vergeetboek zou raken: althans men hoorde er niets meer van, tot eindelijk dezer dagen in fransche dagbladen een berigt verscheen, waaruit blijkt, dat men in Frankrijk wel degelijk van plan is, om de daarmede verkregen gunstige resultaten ten nutte te maken. Volgens die berigten heeft de uitvinder, de heer Hugge (een amerikaan) thans op last der regering in het telegraafkantoor te Lyon met zijn werktuig proeven genomen, waarvan La presse eene beschrijving geeft, die in alles met het vroeger door ons gemelde overeenkomt. Het blad zegt namelijk: „De telegrafist te Lyon drukt met den vinger op den toets van een klavier, welke toets eene bepaalde letter aangeeft. De electrische stroom brengt die *zelfde letter op den toestel te Parijs in beweging, en wel zoo*danig, dat zij onmiddellijk in aanraking komt met eene strook papier, op welke zij alsdan terstond duidelijk leesbaar staat afgedrukt. Oogenblikkelijk komt de stroom terug en drukt ook te Lyon de overgeseinde letter op het papier af, zoo dat de telegrafist die eene dépêche overseint, van iedere letter kan zien of zij goed is overgebragt, terwijl dit veel sneller gaat dan volgens de tegenwoordige manier." Deze nieuwe uitvinding vereenigt dus door snelheid, zekerheid en mindere kostbaarheid, alle voordeelen in zich, zoo dat zij zich voor de telegrafische dienst bijzonder aanbeveelt. De heer Vougby, directeur der telegrafie, heeft daarop last gegeven, om de proefneming ook te Marseille voort te zetten, waarop de toestel dadelijk derwaarts is overgebragt.

Men schrijft uit Nieuwediep 23 maart aan de Amsterdamsche courant:

„De groote werken, die hier op het maritime etablissement Willemsoord aangelegd worden, vorderen met reuzenschreden. Zoo is de kapitale herstelling van het oude drooge dok met den besten uitslag afgeloopen, en dat, nog weinige jaren geleden geheel onbruikbaar, thans weder geheel gereed. Het nieuwe drooge dok is nu gevorderd tot aan de hardsteenen bekleeding van het vierde banket, en er blijft nu nog ruim 3 el (in hoogte) metselwerk te verrigten. De scheur, die in het afgeloopen jaar zoo veel vergroot is, door de overdrijving van onkundigen, is niet vermeerderd en geen spoor blijft van die kleine ontzetting over, die, in aanmerking nemende onzen bodem en de verbazende afmetingen van het werk, aan de deskundigen nimmer ernstige vrees gaf. Het machinegebouw, waarin eene stoommachine voor de leegmaling der twee dokken moet gesteld worden, is reeds onder den kap gezet. De schipdeuren, waarmede de dokken gesloten worden, zullen door een locomobile (verplaatsbare stoommachine) worden leeggepompt; deze machine loopt over spoorijzers, die de twee dokken verbinden. Eenige dagen geleden is ook de beheijing van de sluishoofden der kapitale zeedoksluis begonnen, en dat werk wordt met kracht voortgezet. De aanleg en voortzetting van deze hoogst belangrijke marinewerken zal gewis menigeen een uitstapje naar het Nieuwediep doen ondernemen, en de welwillende voorkomendheid van den ingenieur, die het bestuur en opzigt daarover heeft, maakt de bezigtiging gemakkelijk en leerzaam."

Uit Antwerpen wordt gemeld, dat de zoölogische tuin aldaar aanstaanden maandag, den 2en paaschdag, zal worden opengesteld voor niet-leden, tegen een introductieprijs van 50 centimes per persoon; zullende de opbrengst dezer introductie strekken ten voordeele der watersnoodlijdenden hier te lande.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Vergund aan den luitenant ter zee 1e klasse jhr. H. P. de Kock, kommanderende Zr. Ms. schroefstoomschip Reteh, het dragen der ridderorde van het zwaard van Zweden en Noorwegen. Aan L. Heukensfeldt Slaghek, consul-generaal der Nederlanden te Livorno, de kommandeursorde van Frans Jozef van Oostenrijk.

Kerk- en schoolnieuws.

Door den kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente te Lollum, (klassis Franeker) is tot predikant beroepen de heer J. van der Meulen, thans te Arnemuiden.

Thermometerstand.

25 maart 's av. 11 u. 48 gr.
26 „ 's morg. 7 u. 48 „ 's midd. 1 u. 54 gr. 's av. 11 u. 49 gr.
27 „ 's morg. 7 u. 46 „ 's midd. 1 u. 60 gr.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 23 maart. In de zitting van het lagerhuis van eergisteren is een voorstel van een lid, om de straf van geeselslagen bij de engelsche landmagt geheel af te schaffen, met 142 tegen 37 stemmen verworpen. Van de zijde der regering werd gezegd dat de toepassing dezer straf door de laatstelijk gemaakte verordeningen reeds was beperkt zoo veel maar eenig*zins raadzaam scheen, en dat de geheele afschaffing, naar het* oordeel van uitstekende militairen, gevaarlijk voor de krijgstucht en voor de dienst zou zijn. Met dit gevoelen heeft de groote meerderheid der vergadering zich vereenigd.

— Bij Reuters agentschap is het berigt ontvangen dat de afgetredene koning Frans II op den 2 april Rome zal verlaten, om zich naar Beijeren te begeven. De leden van den adel in het koningrijk der beide Sicilien, die zich bij het begin van den opstand hadden verwijderd, beginnen langzamerhand terug te komen.

Rusland.

Het manifest des keizers van Rusland, betreffende de opheffing der lijfeigenschap, bevat o. a. de volgende bepalingen ter vermijding van alle verwikkelingen of spoedige beslechting er van, waar zij mogten ontstaan: 1. in elk gouvernement zal een speciaal geregtshof worden ingesteld, hetwelk kennis zal nemen van alle geschillen, ontstaan uit de kwestie der lijfeigenen; 2. in elk district zal tot dat zelfde einde een speciale vrederegter worden benoemd, belast om de geschil voerende partijen overeen te brengen; 3. de adellijke grondeigenaren zullen behooren te waken, dat geene rustverstoringen op hunne bezittingen plaats grijpen, zoo lang de bovengenoemde regters niet zijn geïnstalleerd.

Duitschland.

Berlijn 23 maart. De 66ste verjaardag des konings werd hier gisteren met algemeene en hartelijke belangstelling gevierd. In de universiteit werd de gebruikelijke feestrede gehouden, en wel door den rector dr. Böckh, die het zeldzaam voorregt had zulks nu reeds eene halve eeuw lang op den geboortedag der regerende koningen te doen. Hij herinnerde *onder anderen de persoonlijke hulde, door koning Wilhelm* aan de universiteit, tijdens het jubel van haar vijftigjarig bestaan, gebragt en wekte onderwijzers en studenten op om, wanneer oorlogsgevaar dreigen mogt, even als hunne voorvaderen vijftig jaren geleden deden, de roepstem des konings te volgen, terwijl hij met den wensch besloot dat Pruissen, onder de leiding der hohenzollerns, met Duitschland het edel doel van het gezamenlijk streven bereike moge.

Frankrijk.

Het Journal des débats laat regt wedervaren aan de bekwaamheid en onpartijdigheid, waarmede de heer de Morny, president van het wetgevend ligchaam, de debatten aldaar geleid heeft. Vooral is het blad ingenomen met eene door hem gebezigde uitdrukking ten aanzien der vrijheid in Frankrijk. De gevoelens der fransche natie, aldus zeide hij, zijn volkomen liberaal. Zij kunnen vergeleken worden bij die stalen klingen, welke zich laten buigen tot aan het gevest, maar die onmiddellijk hunne eerste rigting hernemen, zoodra men ze *los laat. Genoemd blad zegt, dat zoodanige woorden in den* mond van den heer de Morny niet het minst gewigtig kenteeken zijn onder die, welke tot bewijs kunnen strekken, dat het decreet van 24 november ll. den openbaren geest aan Frankrijk begint terug te geven.

— De dagbladen maken gewag van eene overwinning, door onze troepen in Cochin-china behaald. Hoewel zij gering in aantal zijn, moeten zij zich hebben meester gemaakt van Mitto, hetwelk een belangrijk punt wordt genoemd voor de toekomstige operatien van het expeditiekorps.

— De bisschop van Poitiers, mgr. Pie, heeft geantwoord op het rapport van den raad van state; hij ontkent de competentie van den raad van state, een officieel ligchaam bij organiek besluit, maar niet door den heiligen stoel erkend. Bovendien protesteert hij tegen de interpretatie, waarbij men de benaming van Pontius Pilatus op den keizer toepast; hij vraagt met welk regt men den keizer mengt in een twist, in welken hij door een onderteekend mandement, een tegenstander bestrijdt, die zijne brochure insgelijks heeft onderteekend.

— De bekende [illegible] heeft, onder den titel van: „Le 89 du clergé," eene [illegible] brochure uitgegeven, waarin verschillende maatregelen [illegible] de priesters, zoo als afschaffing van het caelibaat en het casueel en hervorming van het onderwijs door de geestelijkheid worden voorgesteld.

— Uit officiële documenten betreffende den staat der fransche marine blijkt, dat Frankrijk thans bezit 476 oorlogsbodems, zoo geheel en al uitgerust als in aanbouw, waarvan 349 met stoom- en 126 met zeilvermogen. Onder de eerste categorie behooren 37 linieschepen, 6 gepantserde fregatten, 47 fregatten, 17 korvetten, 126 adviesvaartuigen, 14 drijvende batterijen, 57 kanonneerbooten en 44 transportschepen. Tot

de 126 zeilvaartuigen behooren 8 linieschepen, 25 fregatten, 13 korvetten, 21 brikken, 26 kleinere vaartuigen en 33 transportschepen.

— De Seine is wederom buiten hare oevers getreden en heeft onderscheidene kaden overstroomd. De scheepvaart was dien ten gevolge gestremd. Ook de Rhône is merkelijk gewassen en de Saône op verschillende plaatsen buiten hare oevers getreden.

Syrie.

Een schrijven uit Beyrout van den 11 maart, door L'indépendance belge medegedeeld, meldt dat bij de laatste zitting der europesche commissie in Syrie door Fuad pacha het voornemen is kenbaar gemaakt, om vóór de opening van den ramadan, welke op den volgenden dag bepaald was, de opperhoofden der druzen, die ter dood veroordeeld zijn wegens deelname aan de moorden van den Libanon, hunne straf te doen ondergaan. Dit besluit zou goedgekeurd zijn door al de leden dier commissie, met uitzondering van lord Dufferin. De engelsche gemagtigde verlangde, dat het regtsgeding bij vernieuwing een punt van onderzoek zou uitmaken en wel door andere regters, omdat, zijns inziens, de eerste behandeling geenszins de noodige waarborgen voor onpartijdigheid opleverde.

Italie.

De interpellatie van generaal Dellamarmora over het italiaansche leger, schijnt zaturdag in het italiaansche parlement, volgens latere berigten, nog tot zeer onstuimige debatten geleid te hebben. De zuiver technische kritiek door den voormaligen opperbevelhebber van het sardinische leger in de Krim maakte op de vergadering een diepen indruk, welken generaal Fanti zelfs niet kon uit den weg ruimen. De minister van oorlog was op het punt eene nederlaag te lijden, toen generaal Sirtori, naar aanleiding van het lot dat de garibaldische strijders is ten deel gevallen, een zoo hevigen aanval deed op het gouvernement, dat de verwarring algemeen werd. De vergadering werd daarop tot de orde geroepen, en graaf di Cavour bragt de kabinetswijziging ter sprake, onder opmerking dat men thans den tijd niet kon verspillen met militaire vraagstukken, maar handelen moest.

In de zitting van maandag kwam de heer Sirtori, oud generaal onder Garibaldi, op zijne rede terug, met de verklaring dat hij geenszins de bedoeling had om het italiaansche leger te beleedigen, waarvan hij de vaderlandsliefde en den moed bewonderde.

Door den heer Audinot werd het kabinet geinterpelleerd, met betrekking tot het vraagstuk van Rome. Dat lid vermeende dat het gouvernement van den paus niet alleen onvereenigbaar is met 's lands vrijheid en onafhankelijkheid, maar ook met het burgerlijk regt van alle beschaafde natien. Hij vroeg vervolgens of er ook onderhandelingen worden gevoerd met buitenlandsche mogendheden, om te leiden tot eene staking der interventie, en welke middelen men het meest geschikt acht om het vraagstuk op te lossen.

Graaf di Cavour heeft in antwoord hierop betoogd, dat Italie het regt heeft om Rome tot hoofdstad te hebben. Turyn is dan ook bereid dat offer te brengen, liet hij er op volgen, maar wij moeten naar Rome gaan met toestemming van Frankrijk en alleen dan, wanneer alle opregte katholieken zullen overtuigd zijn dat de kerk, wel verre van daardoor te lijden, er door zal winnen. De minister toonde vervolgens aan dat de vereeniging van de wereldlijke en geestelijke magt overal een bron van onheilen is geweest. Zoodra wij Rome zullen zijn binnen getreden, vervolgde hij, zullen wij de grootst mogelijke vrijheid voor de kerk verkondigen. Die vrijheid zal worden voorgeschreven in de italiaansche grondwet. Zij zal omringd worden door de zekerste waarborgen, en als het hof van Rome volhardt bij zijn verlangen om beide magten te blijven vereenigen, dan zal het staatkundig pauselijk bewind aansprakelijk zijn voor de scheuringen, die er uit kunnen voortspruiten.

Deze redevoering werd met bijzondere toejuiching door de kamer begroet.

Het mag echter niet over het hoofd gezien worden dat de twee belangrijkste vraagpunten: wanneer zal men te Rome zijn? en: welke moeiten worden er aangewend om daartoe te geraken? geheel onaangeroerd zijn gelaten en de minister zelfs zijne hoop of denkbeeld te dier zake niet heeft laten doorschemeren.

— Jl. vrijdag, den verjaardag van de gedenkwaardige dagen van Venetië, heeft te Turijn de onthulling van het ter eere van Daniël Manin opgerigte monument plaats gehad. Een aantal personen was daarbij aanwezig; alle staatsligchamen en corporatiën waren door deputatiën, en de fransche dagbladen Le siècle en L'opinion nationale door de heeren Havin, Louis Jourdan, Taxille Delord en Felix Mornaud vertegenwoordigd.

Te 4½ ure viel het omhulsel. Het monument stelt het beeld voor der republiek van Venetië in staande houding met een palmtak in de regterhand; met de linkerhand leunt het op een medaillon, waarop het borstbeeld van Manin is uitgehouwen. De geestdrift was zeer groot, en daverend deden zich de kreten „Leve Italië, leve Venetië! Leve Manin! hooren.

— Voor eenigen tijd werd gewaagd van eene brochure van den heer Massimo d'Azeglio, waarin voorgesteld wordt om Florence tot hoofdstad van Italie te verheffen. Het denkbeeld heeft echter geen bijval gevonden bij de italianen, en zelfs de toskaners waren er niet mede ingenomen. De rede ligt voor de hand: Florence eenmaal tot hoofdstad van Italie verheven, zouden zij hunne hoop op het bezit van Rome zoo goed als vaarwel moeten zeggen. Intusschen wordt thans uit Parijs aan L'indépendance belge geschreven, dat graaf di Cavour, na den raad ingewonnen te hebben van koning Victor Emmanuel, zich met genoemd denkbeeld vereenigd heeft en naar de verwezenlijking daarvan zou streven. Hij moet daartoe bewogen zijn door verschillende motieven, zoo als door den wensch om den keizer der franschen geene moeijelijkheden in zijn eigen land te berokkenen, sedert hij tot het besef gekomen is dat het bezit van Rome in Frankrijk zeer veel tegenstand ontmoet, en ook door de overtuiging dat de verwezenlijking van de hoop der italianen zoo veel moeijelijkheden oplevert, vooral ten gevolge van den hardnekkigen tegenstand des pausen, dat daaraan redelijkerwijs niet gedacht kan worden. Het spreekt van zelfs dat wij het berigt mededeelen zoo als wij het vinden. L'indépendance belge zelve gelooft volstrekt niet aan zoodanige verandering in di Cavours zienswijze. Die staatsman, zegt het blad, is daartoe te veel verlicht, veel te positief; want door Florence tot hoofdstad te verheffen, zou men slechts zijne onmagt te kennen geven en afstand doen van het beginsel der italiaansche eenheid. Het bezit van Rome, zegt L'indépendance categorisch, is noodzakelijk voor Italie.

Naar luid van een ander gerucht heeft men eene combinatie bedacht met het doel, om den paus en de italianen beide te bevredigen. Die combinatie zou daarin bestaan, dat Rome tot eene soort van republiek gemaakt zal worden, met bepaling, dat zij tevens afgevaardigden naar het italiaansch parlement zal zenden. De belastingen, die te Rome geheven worden, zouden voorts ten bate van den paus blijven, terwijl de provincien, die zich van het pauselijk gezag onafhankelijk verklaard hebben, tevens eene jaarlijksche bijdrage ten behoeve van den paus, bij wijze van civiele lijst, zouden verstrekken.

— Volgens een door La patrie vermeld berigt uit Rome zou in het aldaar den 18 dezer gehouden consistorie gehandeld zijn over de vraag, of het raadzaam was met Sardinie in schikking te treden, maar zou de meerderheid zich daar tegen hebben verklaard. Tevens zou den paus, naar dat berigt, door sommige kardinalen aangeraden zijn Rome te verlaten, maar zou zijne heiligheid verklaard hebben te Rome te zullen blijven, zelfs in geval het fransche garnizoen van daar vertrok.

Zeetijdingen.

Den 27 dezer is te Newcastle on Tyne aangekomen, het barkschip *Susanna en Elizabeth*, gez. C. Ouwehand, van Veere.

— Sedert 25 dezer is ter reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: 4 *Brüder*, gez. Voss, Hamburg. Als bijlegger op de zelfde reede gearriveerd: de engelsche brik *Unanimihy*, gez. Bainbridge, komende van Londen, bestemd voor Rotterdam met eene lading rijst; zal de reis binnendoor vervolgen.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 27 maart.

Tarwe en gerst prijshoudend.

Raapolie op zes weken f $37\frac{3}{4}$. Lijnolie op zes weken f $30\frac{1}{2}$.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 27 maart.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	$2\frac{1}{2}$	pct.	$63\frac{15}{16}$
	dito Nationale dito	3	„	—
	dito dito dito	4	„	—
	Aand. Handelmaatschappij . . .	$4\frac{1}{2}$	„	$133\frac{1}{4}$
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	$102\frac{1}{8}$
	Certific. Hope & co.	4	„	$74\frac{5}{8}$
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	$93\frac{1}{8}$
	dito	6	„	—
	Aand. spoorweg			$183\frac{3}{4}$
	Leening 1860.	$4\frac{1}{2}$	„	$89\frac{5}{8}$
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	$76\frac{1}{4}$
Spanje.	Obligatien	$1\frac{3}{4}$	„	$41\frac{1}{4}$
	dito binnenlandsch	3	„	—
	Certific. coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . .	5	„	$40\frac{1}{2}$
	dito amsterdamsche	5	„	64
	dito nationale	5	„	$47\frac{5}{8}$
	dito 1847/1852	$2\frac{1}{2}$	„	$21\frac{3}{4}$
	Bank actien	3	„	567
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	$2\frac{1}{2}$	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	$45\frac{3}{8}$
	dito nieuwe	3	„	$44\frac{1}{8}$
Grenada.	dito			$14\frac{11}{16}$
Venezuela.	dito	$2\frac{1}{2}$	„	—
Illinois.	dito	7	„	$92\frac{1}{4}$
Mexico.	dito	3	„	$23\frac{1}{4}$

Londen, 26 maart, ten 12 ure. Consols 92.

Weenen, 26 maart. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 64.80.

Parijs, 26 maart. (slotpr.) $4\frac{1}{2}$ pct. compt. —,— 3 pct. 68,10

Ingezonden stukken.

Het ontstaan des levens.

Dezer dagen werd mij, door een mijner kennissen, een der laatste nummers des vorigen jaars van uw veel gelezen blad ter lezing gezonden, bevattende een stuk, getiteld: „Het ontstaan des levens," waarmede ik mij echter niet kan vereenigen, en ik gevoel mij gedrongen ook hier de spreuk te doen gelden: *audi et alteram partem.*

Zoo als de schrijver zegt, zijn het de onderzoekingen van Pouchet, die hij eenigzins nader voor het publiek wil toelichten. Zonder echter op de autoriteit ten dezen aanzien van den heer Pouchet iets te willen afdingen, leze men evenwel een artikel van Leon Fleury in een der eerste nummers van de Progrès (vervolg der Clinique européenne). tome I. Ik acht het van minder gewigt hierbij te blijven stilstaan, zegt dr. Giltay (Tijdschrift voor geneeskunde), daar aan ieder, die de gevolgtrekkingen van Pouchet aan de gezonde rede wil toetsen, hare onjuistheid zal blijken.

Men noemt het hypothetisch ontstaan van individuen door nieuwe schepping, in tegenoverstelling van de ouderlijke voortplanting, het oorspronkelijk ontstaan, generatio aequivoca, s. spontanea, heterogenie. Daaronder moet men echter niet verstaan, een geboren worden van organismen uit niets, noch dat elementen en verbindingen van de zoogenaamde onbewerktuigde natuur zich naar verkiezing tot levende organismen kunnen zamenvoegen.

Maar tegenwoordig noemt men oorspronkelijke voortplanting slechts de omzetting van een mengsel van die bewerktuigde en onbewerktuigde ligchamen, die aan het dierlijk ligchaam eigen zijn. Daar nu, eigenlijk gezegd, ook bij de ouderlijke voortplanting, het tot nieuwe vorming dienende gedeelte van een individu niets anders is dan zulk eene vermenging, zocht men het eigenlijke moment van onderscheiding van de oorspronkelijke voortbrenging slechts in de negatieve omstandigheid, dat bij haar de bedoelde omzetting van stof niet als zoodanig een integrerend bestanddeel uitmaakt van een levend individu van gelijke organisatie als dat, het welk nieuw geschapen moet worden, doch uit willekeurige bronnen voorkomt, door willekeurige verhoudingen bijeengebragt is (Physiologie van Funcke). Het valt niet te ontkennen, dat de proeven van Cienkowski, zelfs Cohn's belangrijke waarnemingen, over de vorming der empusa musci, volgens welke bij de vliegen na den dood, in hunne ligchaamsholte zich eene zeer eenvoudig georganiseerde zwam zoude ontwikkelen, door hem empusa musci genoemd, even zoo bij de zijdewormen het inwendig ontstaan eener zwam, de botrytis bassiana, welke de oorzaak zou zijn van de bekende doodelijke ziekte der zijdewormen, „de muscardine" een overwegenden grond ten voordeele der generatio aequivoca uitmaken, doch als regtstreeksche bewijzen voor deze niet kunnen gelden. Reeds Tulasne heeft in zijne ontdekking omtrent de generatie-wisseling bij de brandzwammen, de waarde hiervan zeer doen verminderen; maar vooral Pasteur te Rijssel (zie Tijdschrift voor geneeskunde, dr. Giltay, Generatio aequivoca), een der scherpzinnigste natuur- en scheikundigen van onzen tijd, heeft het onderzoek der generatio aequivoca opgevat. Hij heeft op eene zekere wijze aangetoond, dat er in de lucht talrijke en verschillende ligchaampjes zijn, die, met de lucht in eene gistbare vloeistof gebragt, alleen de verschijnselen der zoogenaamde generatio spontanea voortbrengen, hetgeen men daardoor bewijst, dat, zoo men in de zelfde gistbare vloeistof, onder de zelfde omstandigheden de zelfde lucht brengt, maar bevrijd van deze ligchaampjes, geen verschijnsel hoegenaamd van generatio spontanea zich vertoont. Dat dus bij afwezigheid van een levend germen geene organisatie ontstaan in het te onderzoekene vocht.

De resultaten van den arbeid van Pasteur, hij bekent het, waren eerst onzeker of tegenstrijdig. Hij verzekert dat, ofschoon hij zich in veel strenger voorwaarden geplaatst heeft dan Pouchet, hij toch schimmels in de gisting zag ontstaan van eene vloeistof, die in ballons bevat was, die gedurende de koking goed gesloten waren en daarna gevuld met eene lucht die uit eene porseleinen buis kwam, die tot roode gloeihitte verwarmd was, en wel terwijl de ballons onder het kwik geopend waren. Schwann bewees reeds dat in eene gegloeide lucht iets gemist wordt, dat in de gewone lucht eene voorwaarde opleverd voor organisatie; welke dat agens was, is daardoor niet opgehelderd; alleen genoemde Pasteur heeft ons door zijne onderzoekingen hieromtrent meer licht gegeven. Hij onderzocht de lucht, liet deze door schietkatoen gaan; dit met stof bezwangerde katoen lost hij op, het bezinksel hiervan wascht hij af, en onderzoekt het verder chemisch. De amylum ligchaampjes die er in gevonden worden (door Pouchet reeds ontdekt), worden door sterk zwavelzuur opgelost, maar andere van organischen aard en vorm blijven over. Hij heeft op drierlei wijzen bewezen, dat het die ligchamen zijn, die de kiemen der plantaardige en dierlijke producten daarstellen. In een balon van 300 cc. brengt Pasteur 100 à 150 cc. albumineus suikerwater, bevattende 10 gr. suiker, 100 gr. water en 0,2 à 0.7 gr. gist van bier. De hals van den ballon heeft gemeenschap met eene tot roode gloeihitte gebragte platinabuis. Na de vloeistof 2 à 3 minuten gekookt te hebben laat hij ze bekoelen. De ballon met gegloeide lucht gevuld, wordt gesloten en in eene ruimte van eene temperatuur van 28 gr. C. à 32 gr. C. geplaatst.

Gedurende eenigen tijd blijft het vocht onveranderd. Na eenige weken brengt hij den ballon (de punt altijd gesloten) door eene buis van caoutchouc in verbinding met een toestel, bestaande uit 1. eene dikke buis van glas, in welke een klein stukje buis van geringe doorsnede, aan beide einden open, door de grootere buis kunnende heenglijden, en een gedeelte bevattende van een klein katoenen propje met het stof der dampkringslucht gevuld; 2. een buis in den vorm van T van drie kranen voorzien; een dezer kranen heeft gemeenschap met de luchtpomp, een andere met de rood gloeijende platinabuis, de derde met de straks vermelde dikke buis. Na de kraan, die met de platinabuis verbonden is, gesloten te hebben, wordt het luchtledig gemaakt; hierna wordt die kraan geopend, zoo dat nu gegloeide lucht kan binnentreden; dit geschiedt eenige malen: de kleine buis met katoen is dus geheel gevuld met gegloeide lucht, maar heeft het stof der lucht behouden. Pasteur brak nu door de caoutchouc heen, de punt van den ballon schoof het kleine buisje met katoen er in, sloot de ballon en bragt hem weder in de bovenvermelde temperatuur; het gebeurde hierbij altijd dat er bacterium en schimmels ontstonden in de vloeistof van den ballon.

Omtrent dit experiment worden de volgende bijzonderheden opgegeven:

1. Organische voortbrengselen beginnen zich altijd na 24 à 36 uren te vertoonen.

2. Zij zijn van den zelfden aard als die, welke men waarneemt bij gewone dampkringslucht.

3. Het zijn niet altijd de zelfde, zoo als dit ook niet bij gewone lucht plaats heeft.

Ten einde zich te overtuigen of het schietkatoen hierbij niet eenigzins in het spel komt, heeft hij asbest genomen, waar mede hij evenwel de zelfde resultaten verkreeg, echter niet wanneer zij gegloeid was.

Pasteur heeft nog meer geëxperimenteerd, hetgeen dr. Giltay in het genoemde tijdschrift ons nader heeft bekend gemaakt.

Hij nam ter onderzoeking urine en melk. Twee ballons van 250 cub. cent. inhoud, vulde hij elk met 100 cub. cent. urine. De halzen der ballons hadden gemeenschap met eene platinabuis tot roode gloeihitte verwarmd. Nadat de urine 2 à 3 min. gekookt had en de ballons gevuld waren met dampkringslucht tot roode gloeihitte verwarmd, werden de ballons met de lamp gesloten en daarna in eene kuip bij de temperatuur van 30 gr. C. geplaatst. Na een geruimen tijd gestaan te hebben, was de urine onveranderd gebleven. Toen bragt Pasteur in één ballon een stukje asbest met stof der dampkringslucht beladen, op de zelfde wijze als boven is medegedeeld, in den anderen een stukje gegloeid asbest zonder dat stof. Beide ballons werden weder geplaatst in de temperatuur van 30 gr. C. Reeds na 36 uren vertoonde de urine, die het stof der dampkringslucht ontvangen had, georganiseerde wezens, bacteria, vibrionen en monades. In de volgende dagen zag men eene sterke kristalvorming en de urine zeer ammoniacaal. De urine van den ballon, waarin het asbest zonder het stof der lucht was gebragt, bleef onveranderd.

Het experiment met de melk was op de zelfde wijze. De melk werd 2 à 3 minuten gekookt, de ballons met gegloeide lucht gevuld, daarna gesloten en aan de temperatuur van 30 gr. C. blootgesteld. Na eenige dagen was al de melk gehot en vond Pasteur eene menigte vibrionen, geene plantaardige voortbrengselen. — Ook is het hem gelukt aan albumineus suikerwater, de eigenschap mede te deelen, om na eene koking bij 100 gr. C. in tegenwoordigheid van gegloeide lucht infusorien te geven. Hij heeft hiertoe slechts eenig krijt er bij te voegen. Na weinige dagen is dan het vocht gevuld met infusorien.

Dat Pasteur, met dergelijke uitkomsten gewapend, zegt dr. Giltay, niet antwoordt op de kritiek, die Pouchet tegen zijne eerste experimenten heeft geschreven, zal niemand verwonderen, en die hoofdzakelijk daarop neêrkomt, om die germina in het stof der dampkringslucht door het mikroskoop aan te toonen. Wat de entozoa betreffen, hieromtrent weten wij (Tunike, Physiologie) dat de eijeren na de voorttelingsorganen van hunne ouders verlaten te hebben, zich ten eerste niet direct tot gelijk bewerktuigde schepselen ontwikkelen, doch alvorens nog een aantal tusschentrappen doorloopen, die men vroeger voor eigenaardige species hield; dat de ontwikkeling van de kiem niet aan de zelfde woonplaats van de ouders gebonden is, doch dat de eijeren als „zoodanigen of in de laagste ontwikkelings tijdperken hunne ouders verlaten, zich buiten deze verder ontwikkelen en ten laatste, door passive of active bewegingen" weder in het ligchaam eens diers geraken, om hier hunne ontwikkeling te voltooijen.

Het voorkomen van enkele entozoa in geslotene holten heeft alle bewijskracht voor de generatio aequivoca verloren, sedert het overgaan in zulke holten door het doorboren van het darmkanaal of aan uitwendige deelen door regtstreeksche waarneming is aangetoond.

Ook voor de infusorien zijn door Ehrenberg's zorgvuldige onderzoekingen, passive plaatsveranderingen in zoodanigen omvang aangetoond, dat hun voorkomen op elke plaats, die slechts voor de lucht toegankelijk is en in gunstige omstandigheden tot hunne ontwikkeling verkeert, kan verklaard worden.

Wanneer men nagaat dat in het binnenste der cellen eener vaucheria een raderdiertje voorkomt, zonder dat er eene opening, waardoor het naar binnen dringt, kan aangetoond worden, dan zou men zeer geneigd zijn, dit op rekening van de generatio spontanea te schuiven; doch men heeft waargenomen dat dit diertje in de allervroegste tijdperken der ontwikkeling, door de openingen der cel naar binnen dringt, zich ten koste van haren inhoud voedt, terwijl de wanden van haren celwond zich weder toeheelen.

En hiermede meen ik genoeg gezegd te hebben omtrent dit zoo belangrijke onderwerp, waarmede ik niet op het oog had eene kritiek te leveren van het vroeger geschrevene, maar alleen, iets bij te dragen tot een duidelijker inzigt in de zaak, en om zoo wel het voor als tegen te doen overwegen.

L. 19 Maart 1861. V. D.

Advertentien.

Den 25 Maart is te Leeuwarden van eene welgeschapene DOCHTER bevallen, Vrouwe C. J. DIEMONT — VAN DEN BROECKE.

Heden bevallen van een DOCHTERTJE, Mejufvrouw ABÉE, geboren VAN GENNEP.

Veere, den 23 Maart 1861.

Heden overleed alhier, na een zeer geduldig lijden, onze geliefde Vader en Behuwdvader, JAKOB DIRK OERLEMANS, in den ouderdom van bijna 79 jaren.

Dankbaar jegens God, die den beminden Vader zoo lang in ons midden liet, hopen wij ons met stil geloof aan Zijnen heiligen en goeden wil te onderwerpen.

Uit naam der gansche Familie,
CORNs. OERLEMANS.

Voor bijzondere en algemeene kennisgeving.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, onze geliefde Vader en Behuwdvader HENDRIK VAN DE POEL, in den gezegenden ouderdom van 78 jaren en drie maanden.

Uit naam van al de Kinderen en Behuwdkinderen,
JOHANNES ANDREAS VAN DE POEL.

Middelburg, den 25 Maart 1861.

PS. Op verzoek van den Overledene zullen geen uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

De Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen van wijlen Mejufvrouw de Weduwe P. DEN BOER, betuigen bij deze hunnen hartelijken dank voor de vele bewijzen van deelneming, tijdens de ziekte en bij het overlijden van hunne geliefde Moeder en Grootmoeder ontvangen.

Middelburg, Uit aller naam.
den 27 Maart 1861. A. DEN BOER.

AANKONDIGING.

De rangschikking in het Faillissement van de anonyme Handelssocieteit onder de benaming van DE NIEUWE SOCIETEIT DER ZAAGMOLENS, gevestigd te Middelburg, is op heden, den 27 Maart 1861, met de bewijzen, nedergelegd ter Griffie der Arrondissements Regtbank te Middelburg, om aldaar gedurende den tijd bij de wet bepaald ter inzage van een ieder te verblijven.

De Curators in dat Faillissement,
VAN DIGGELEN, Advocaat.
J. M. BRIEVE, Procureur.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.
VEILING te AMSTERDAM,

Op Woensdag den 17 April 1861, van

248707	Balen	JAVA	KOFFIJ	liggende te Amsterdam,
6089	„	PADANG	dito	
135392	„	JAVA	dito	„ „ Rotterdam,
33463	„	PADANG	dito	
15042	„	JAVA	dito,	„ „ Dordrecht,
11395	„	JAVA	dito,	„ „ Schiedam,
11339	„	JAVA	dito,	„ „ Middelburg.

De Directie geeft de verzekering dat zij, vóór hare Najaarsveiling van 1861, geene andere Java en Padang Koffij dan de bovengemelde hoeveelheden aan de markt zal brengen, met uitzondering van beschadigde Koffij, waarvan de verkoop noodzakelijk zal worden geacht.

De Monsters zullen op Vrijdag 22 Maart eerstkomende verkrijgbaar zijn.

Amsterdam, 28 Februarij 1861.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Donderdag den 4den April 1861, des avonds ten zeven ure, in het NEDERLANDSCH LOGEMENT in de Abdij te Middelburg, in het openbaar verkoopen de volgende

HUIZEN EN ERVEN,

allen staande en gelegen binnen Middelburg:

1. Een HUIS en ERVE in de Lombaardstraat, wijk C numero 64;
2. Een HUIS en ERVE op den Langenburgt, wijk C no. 91;
3. Een HUIS en ERVE in de Lange Noordstraat, wijk C numero 30;
4. Een HUIS en ERVE in de St. Geertruidstraat, wijk H numero 99;
5. Een PAKHUIS en Erve aan de Oostkerk, wijk N no. 162.

Voorschrevene Vaste Goederen zijn daags vóór en op den dag van verkoop te bezigtigen, van 10 tot 3 ure, mits voor de vier eerste voorzien zijnde van eene Toegangkaart, te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, waar ook nadere inlichtingen te bekomen zijn.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Woensdag den 10 April 1861, des voormiddags ten 10 ure, op de Gemeente **Serooskerke**, in de Herberg bewoond door C. STURM, in het openbaar aan de meestbiedenden verkoopen:

21 PERCEELEN BOUW- EN WEILAND,

gelegen in de Gemeenten
Vrouwepolder, Grijpskerke, Sint-Laurens en Serooskerke;
benevens

EEN HOFSTEEDJE

in de Gemeente Vrouwepolder, groot 2 Bunders, 15 Roeden, 80 Ellen. — Alles breeder omschreven in de daarvan gedrukte Notitien, gratis verkrijgbaar ten Kantore van voornoemden Notaris.

De Notaris D. J. VAN DER HORST SERLÉ zal op Donderdag den 11 April 1861, des avonds ten acht ure, in de Bovenzaal van de Societeit DE VERGENOEGING, op de Groote Markt te Middelburg, in het openbaar bij opbod en afslag verkoopen:

EEN HUIS EN ERF,

staande en gelegen binnen Middelburg, in de Korte Noordstraat, wijk L no. 165, en uitkomende in de Lambregtstraat, wijk L no. 102.

Hetzelve zal daags vóór en op den dag der verkooping kunnen bezigtigd worden, van des voormiddags 10 tot des namiddags 3 ure, doch alleen met overgifte van eene Toegangkaart, ten Kantore van bovengenoemden Notaris te bekomen.

UIT DE HAND TE KOOP

een hecht, sterk en wel getimmerd **WOONHUIS, STAL, WIJNPAKHUIS en KELDER,** met 3 Roeden 70 Ellen ERF, staande en gelegen te **Axel**, in de Noordstraat, sectie G no. 66, waarin sedert onheugelijken tijd met goed gevolg de Handel in Wijnen en Likeuren is gedreven; mitsgaders het regt van Opstal tot en met 1885 van een **MOESTUIN**, liggende even buiten Axel, groot 7 Roeden 70 Ellen, aldaar in den Noordpolder, sectie G no. 563.

De Kooper kan met 1 Mei aanstaande op het gebruik komen.

Die daartoe gading hebben vervoegen zich bij den Eigenaar, den Heer M. MEERTENS, Wijnkooper te Axel, of ten Kantore van Mr. F. VAN DEINSE, Advocaat en Notaris te Hulst. ZEGT HET VOORT.

De ondergeteekende, Eigenaar geworden zijnde van de **BOEK- en KANTOORDRUKKERIJ, BOEKBINDERIJ** en **BOEKHANDEL** van den Heer C. W. OVERBEEKE, te **Neuzen**, geeft bij deze kennis, dat genoemde zaak op 1 Mei aanstaande door hem zal worden voortgezet.

Hij recommandeert zich beleefdelijk bij zijne Stad- en Gewestgenooten, tot de levering van alles wat tot de zaak behoort, en belooft eene spoedige en accurate bediening.

J. STURM.

De ondergeteekende bedankt door deze zijne geëerde Begunstigers voor de gunst, hem bijna negen jaren betoond in de Uitspanning **de Zeven Sterren**, op den Grooten Abeele, en beveelt zich tevens minzaam aan in de door hem overgenomen zaak, genaamd **het KOFFIJHUIS de Eendragt**, op de Groote Markt te **Vlissingen**, welke zal geopend worden op Zaturdag 30 Maart 1861.

J. A. KREUPELING.

MAGAZIJN.

IS VOORZIEN van eenige Honderden **HOEDEN** en Duizenden **PETTEN**,
Kortendelft, G 14. **J. BUYS.**

J. LASCOMBE, Fabriekant van **Parapluien**, Langendelft, I no. 18, berigt dat hij uit Parijs ontvangen heeft een groot Assortiment **Parasols, Marquises** en **En-tout-cas** naar den laatsten smaak, alsmede een volledig Assortiment Zijden, Alpaqua en Gingan **PARAPLUIEN**.

Hij hoopt, zoo door gematigdheid zijner Prijzen als door de goede hoedanigheid zijner Artikelen, het vertrouwen van het Publiek te blijven behouden.

Verruilt en herstelt alles wat tot zijn Vak behoort.

Drie merkwaardige ORCHIDEEËN: CYPRIPEDIUM BARBATUM, VILLOSUM en VEITCHIANUM, **in Bloei**, voor Liefhebbers te zien onder **Oostkapelle.**

NIEUWE HAMMEN, bij **S. TEVEL.**

Ontvangen puike **HAMMEN**, bij de firma ROELSE & VERHULST. Adres: Wed. K. ROELSE, Z. Z. Dam.

GEROOKTE ZALM bij de Weduwe L. J. VAN DER HARST, Reigerstraat.

Terstond eene **Huishoudster** benoodigd van middelbaren leeftijd, welke ook geschiktheid heeft om met jonge Kinderen om te gaan. Adres bij Mej. BROUWENAAR DRONKERS.

Eene **Meid** benoodigd. — Te bevragen bij GEBRs. MILBORN, Vlasmarkt.

Terstond een aankomend **Meisje** benoodigd, goed met Kinderen kunnende omgaan. Adres: Bureau dezer Courant.

SCHOUWBURG TE MIDDELBURG.

SALON DES VARIÉTÉS.

Onder de Directie van **J. E. Duport**, te Amsterdam.

Dingsdag den 2 April: DE SCHEEPSJONGEN, Drama Vaudeville in twee Bedrijven; voorafgegaan door KAROLINA, of HET GELDERSCH LANDMEISJE, kluchtige Vaudeville in één Bedrijf.

Woensdag 3 April: DE MOLENAARSTER VAN HET AARDIGE MOLENTJE, Operette Comique in één Bedrijf. Daarna: ZIJNE HOOGHEID STUCADOOR DEN EERSTE, vrolijke Vaudeville in twee Bedrijven.

Aanvang ten zeven ure.

Prijzen der plaatsen: Balcon ƒ 1,50, Parquet ƒ 1,—, Parterre en Loge ƒ 0,75, Galerij ƒ 0,40.

STOOMVAART
TUSSCHEN
MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
EXTRA REIS,

VAN MIDDELBURG,	VAN ROTTERDAM,
Dingsdag den 2 April	**Zondag den 31 Maart**
's morgens 6 ure.	's morgens 9 ure 45 min.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
Uren van vertrek in Maart—April.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	28	's midd.	12 ure.	Vrijdag	29	's morg.	8,30
Zondag	31	's morg.	6	Zondag	31	„	9,45
Dingsdag	2	„	6	Dingsdag	2	„	10,30
Woensdag	3	„	6	Woensdag	3	's midd.	12 ure.
Donderdag	4	„	6,30	Donderdag	4	„	12
Vrijdag	5	„	7,30	Vrijdag	5	's morg.	6
Zaturdag	6	„	9	Zaturdag	6	„	6
Zondag	7	„	9,30	Zondag	7	„	6
Maandag	8	„	10,30	Maandag	8	„	7
Dingsdag	9	„	11	Dingsdag	9	„	7

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.